

UCHWAŁA Nr LII/290/2023
Rady Gminy w Naruszewie
z dnia 31 stycznia 2023 roku

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Naruszewo
na lata 2023-2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019r. poz. 506), art. 176 pkt 1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022r. poz. 447 ze zm.) **Rada Gminy w Naruszewie uchwala co następuje:**

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Naruszewo na lata 2023 - 2025, stanowiący Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

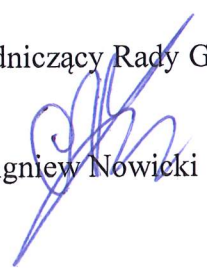
Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Naruszewo.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą 01 stycznia 2023r.

Przewodniczący Rady Gminy

Zbigniew Nowicki

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023 -2025

I. Wstęp .

Rodzina jest najważniejszą i podstawową jednostką społeczną, na której opiera się społeczeństwo. Jest to naturalne środowisko życia dziecka, które ma największy wpływ na jego osobowość, w każdej sferze życia. Dziecko i rodzina wymagają szczególnego wsparcia, troski i ochrony. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest naturalnym i niezastąpionym środowiskiem rozwoju dziecka.

Współczesna rodzina boryka się z wieloma problemami, które bardzo często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny wymienić należy: niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców, zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność członka rodziny czy też ciężką, nieuleczalną chorobę dziecka. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą.

Dlatego podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wspieranie rodziny w odbudowaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci.

W przypadku, gdy istnieje konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, prowadzona jest praca z rodziną biologiczną, która ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 jest kontynuacją 3 letniego programu, który był realizowany w latach 2020-2022. Program przygotowany jest w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022r. poz. 447 ze zm.).

W myśl w/w ustawy na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

II. Podstawa prawna Programu.

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 1249);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 1119);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 2050 ze zm.);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 1329).

III. Adresaci Programu.

Adresatami programu są rodziny zamieszkujące na terenie gminy Naruszewo, a w szczególności przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, w których wychowują się dzieci oraz rodziny, z których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej. Ponadto wsparciem zostaną objęte kobiety w tzw. powikłanej ciąży i rodziny dziecka narodzonego, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W szczególności Program Wspierania Rodziny skierowany jest do rodzin:

- bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i niezaradnych życiowo,

- żyjących w niedostatku materialnym, w tym bezrobotnych,
- dotkniętych uzależnieniami i przemocą,
- z dziećmi zagrożonymi niedostosowaniem i niedostatkiem społecznym.

IV. Diagnoza.

Gmina Naruszewo jest gminą wiejską położoną w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego, w południowo-zachodniej części powiatu płońskiego. Gmina Naruszewo zajmuje powierzchnię 160 km² tj. 16000 ha, co stanowi ok. 11,56% ogólnej powierzchni powiatu. Gmina Naruszewo sąsiaduje z 4 gminami powiatu płońskiego: Dzierżanin, Płońsk, Żałuski i Czerwińsk nad Wisłą oraz z 3 gminami powiatu płockiego: Wyszogród, Mała Wieś i Bulkowo. W granicach gminy Naruszewo znajdują się 42 miejscowości.

Ze statystyki ewidencji ludności wynika, iż liczba mieszkańców gminy z roku na rok zmniejsza się:

	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba dzieci do lat 18
Rok 2020	6280	1287
Rok 2021	6208	1284
Rok 2022	6189	1258

Jak z powyższego wynika z roku na rok zmniejsza się nie tylko liczba mieszkańców, ale również i dzieci.

Struktura rodzin korzystających z pomocy w latach 2020 – 2022 przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Liczba rodzin ogółem	245	587	210	479	211	492

Liczba rodzin z dziećmi	88	364	67	279	73	302
w tym z jednym dzieckiem	21	63	24	74	24	76
z dwojgiem dzieci	41	161	26	108	31	125
z trojgiem dzieci	17	80	10	49	11	53
z czworgiem dzieci	8	37	3	18	3	17
z pięciorgiem dzieci	2	14	3	21	3	23
z sześciorgiem więcej dzieci	1	9	1	9	1	8
Rodziny niepełne	22	68	15	47	17	56
w tym z jednym dzieckiem	7	14	9	24	6	14
z dwojgiem dzieci	10	33	5	18	9	33
z trojgiem dzieci	4	16	0	0	1	4
z czworgiem i więcej	1	5	1	5	1	5

Jak wynika z powyższej tabeli widać znaczny spadek rodzin oraz rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Powody przyznania pomocy

Powody trudnej sytuacji materialnej	Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	27	36	40	66	38	71
Bezrobocie	55	149	54	130	52	144
Niepełnosprawność	63	138	57	126	56	122
Długotrwała choroba	176	364	157	318	158	324
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	61	157	35	68	20	56
Alkoholizm	1	3	1	3	0	0
Bezdomność	2	2	5	5	3	3

Potrzeba ochrony macierzyństwa	29	149	26	136	27	143
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	4	9	1	1
Zdarzenie losowe	0	0	5	15	3	7

Jak wynika z powyższej tabeli głównym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest długotrwała choroba. Z powyższych danych wynika, że stale na wysokim poziomie utrzymuje się liczba rodzin, które wykazują trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi może zostać udzielona pomoc w postaci przydzielenia asystenta rodziny.

Asystent rodziny ma na celu pracę z rodziną w problemach, nie tylko opiekuńczo – wychowawczych, lecz także w sprawach codziennych. Realizowana przez niego pomoc polega na wsparciu w przezwyciężeniu trudności, w poprawie sytuacji życiowej, by w przyszłości rodzina samodzielnie pokonywała własne problemy. Do głównych zadań asystenta rodziny należą:

- opracowanie i realizacja określonego planu pracy z rodziną;
- pomoc w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, a także wychowawczych;
- motywowanie rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz wspieranie aktywności społecznej rodziny;
- pomoc w poszukiwaniu pracy i jej utrzymaniu;
- współpraca z rodziną zastępczą, rodzinnym domem dziecka, placówką opiekuńczo – wychowawczą, w których umieszczono dziecko z rodziny przeżywającej trudności;
- udzielanie wsparcia dzieciom;
- podejmowania działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie dokumentacji, która dotyczy pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie.

Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rok 2020	13	36
Rok 2021	12	34
Rok 2022	11	31

V. Cele i zadania programu.

Cel główny Programu:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, zagrożonych kryzysem.

Cele szczegółowe:

1. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny – rozwijanie umiejętności opiekuńczo wychowawczych.
2. Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3. Promowanie wartości rodziny jako najważniejszej komórki społecznej.
4. Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.
5. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.
6. Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Zadania

1. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny – rozwijanie umiejętności opiekuńczo wychowawczych.

Zadanie	Realizator/ partnerzy	Termin realizacji
Systematyczna praca socjalna	GOPS, szkoły	2023 - 2025

z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym		
Zapewnienie rodzinom z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych pomocy asystenta rodziny	GOPS	2023- 2025
Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniem	GOPS, GKRPA	2023 - 2025
Uświadamianie rodzicom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży	GOPS, szkoły	2023- 2025
Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	szkoły	2023 - 2025
Kursy, szkolenia, warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę	GOPS	2023 - 2025

2. Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zadanie	Realizator/ partnerzy	Termin realizacji
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłku w szkole	GOPS, szkoła	2023 - 2025
Pomoc finansowa na zakup podręczników i przyborów szkolnych dla dzieci.	GOPS, szkoła, ZOPO	2023 - 2025
Przyznawanie stypendiów szkolnych dla dzieci i młodzieży	ZOPO, szkoła	2023 - 2025
Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	GOPS	2023 - 2025

3. Promowanie wartości rodziny, jako najważniejszej komórki społecznej.

Zadanie	Realizator/ partnerzy	Termin realizacji
Działania informacyjno - edukacyjne	GOPS, szkoła, biblioteka	2023 - 2025
Prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej	GOPS, szkoła, kurator,	2023 - 2025
Podjęmowanie działań na rzecz powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny naturalnej	GOPS, kurator, Sąd	2023 - 2025

4. Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Zadanie	Realizator/ partnerzy	Termin realizacji
Analiza sytuacji rodzin, z których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej	GOPS	2023 - 2025
Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	GOPS, kurator, policja, szkoła	2023 - 2025
Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	GOPS	2023 - 2025
Konsultacje i poradnictwo (w tym pomoc psychologiczna i prawna)	Gmina, GOPS Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna PCPR	2023 - 2025
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz	GOPS Zespół	2023 - 2025

niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapia dla sprawców przemocy	Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie GKRPA	
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	GOPS, kurator, ośrodek zdrowia	2023 - 2025
Udzielenie pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci z ciężkim upośledzeniem umysłowym	Gmina GOPS	2023 - 2025

5. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

Zadanie	Realizator/ partnerzy	Termin realizacji
Finansowanie zatrudnienia asystenta rodziny	GOPS	2023 - 2025
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	Gmina GOPS	2023 - 2025
Przydzielenie rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej asystenta rodziny	GOPS	2023 - 2025
Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi	GOPS	2023 - 2025

relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej		
Wspieranie rodziny, motywowanie do podejmowania działań w celu powrotu dzieci do rodziny naturalnej	GOPS	2023 - 2025
Współpraca z kuratorami sądowymi, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej	GOPS, kurator, PCPR	2023 - 2025

6. Wspieranie kobiet w tzw. powikłanej ciąży i rodziny dziecka narodzonego, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Zadanie	Realizator/ partnerzy	Termin realizacji
Zapewnienie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu	GOPS	2023 - 2025
Przydzielenie na wniosek rodziny asystenta rodziny	GOPS	2023 - 2025
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne	Gmina, GOPS	2023 - 2025

VI. Efekty i rezultaty programu.

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dziecka i rodziny

- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi
- przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej

VII. Zasady finansowania.

Finansowanie programu odbywać się będzie ze środków:

- budżetu Gminy Naruszewo,
- dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych.

VIII. Ewaluacja i ocena programu.

Prowadzenie ewaluacji programu służy sprawdzeniu czy zostały zrealizowane planowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Może podlegać okresowej weryfikacji i uzupełnieniu

Ewaluacja Programu odbywać się będzie poprzez sporządzenie rocznego sprawozdania z przeprowadzonych działań. Sprawozdanie z realizacji programu sporządzone zostanie na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji poszczególnych zadań.

W terminie **do dnia 31 marca każdego roku**, sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny zostanie przedłożone Radzie Gminy w Naruszewie wraz z wnioskami i potrzebami związanymi z realizacją zadań na kolejny rok.